

Luku 2: Arvot

2.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Kauniainen on tulevaisuuteen suuntaava, kulttuuriperintöä kunnioittava, ihmisläheinen kaupunki, jonka viihtyisä ympäristö ja ajanmukaiset kaksikieliset palvelut edistävät yhteistä hyvinvointia.

Kauniaisten peruskoulun unelmana ja kantavana voimana on kirkas näkemys Hyvästä Elämästä, joka syntyy yhdessä tekemällä. Perusopetuksen tehtävänä on antaa oppijalle vahvat juuret ja siivet. Yhteinen arvopohja perustuu ajatukseen kaikille yhteisestä, inklusiivisesta koulusta, jonka perustan luovat ystävällisyys, yhteisöllisyys, arvostus, kunnioitus ja ilo. Yhteinen arvopohja ohjaa kaikkea toimintaa kouluissamme.

Kauniaisten peruskoulun paikalliset painotukset ovat ekososiaalinen sivistys, kulttuurinen moninaisuus ja elävä monikielisyys. Yksi Kauniaisten kaupungin arvoista on elävä kaksikielisyys ja sen vahvistaminen. Tavoitteena ja toimintatapana tämä näkyy kaikessa kaupungin toiminnassa. Alueen vahvasti kaksikielisen kulttuurin vaikutus näkyy kauniaislaisten arjessa. Perusopetuksessa elävää monikielisyyttä edistetään aktiivisella ja innovatiivisella arjen toiminnalla. Elävä monikielisyys vahvistuu, kun eri kieliryhmiä edustavat lapset, nuoret ja aikuiset kohtaavat.

Kauniaisten peruskoulussa arvoihin palataan säännöllisesti lukuvuosittain, jotta yhteiset arvot aidosti ohjaavat arjen toimintaa. Kauniaisten peruskoulussa on vahva jaetun johtamisen toimintakulttuuri, joka perustuu tiimityöskentelyyn. Tiimit keskustelevat ja kirjaavat lukuvuosittain, miten arvot näkyvät tiimin toiminnassa. Lisäksi arvokeskustelua käydään säännöllisesti lukuvuoden aikana oppilaiden kanssa. Myös huoltajat otetaan mukaan arvokeskusteluun.

Luku 3: Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset

3.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Kauniaisten peruskoulussa kaikille opetetaan hyvinvointitaitoja suunnitelmallisesti, pitkäjänteisesti ja ikätasoisesti kaikilla luokka-asteilla. Koululla on käytössään Hyvää kasvua -opetussuunnitelma. Vuosiluokilla 7–9 taitoja opetetaan erillisessä Oppilaan hyvinvointi -oppiaineessa, jolle on laadittu oma tarkempi opetussuunnitelmansa.

Yhdessä tekemisen kulttuuria tuetaan eri-ikäisten yhdessä oppimisella, kuten vuosiluokkien 1–6 kummiluokkatoiminnalla.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet L1–L7 huomioidaan vuosiluokkakokonaisuuksittain ja kaikissa oppiaineissa. Kauniaisten peruskoulussa laaja-alaisen osaamisen painotukset määritellään kullekin vuosiluokalle

lukuvuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Vuosiluokan laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden painopisteen toteutumista osana opetusta arvioidaan osana lukuvuosisuunnitelman arviointia. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteista luodaan oppilaille taitojen polkuja, jotka tukevat oppilaan taitojen systemaattista kehittymistä ja opettajien suunnittelutyötä.

Luku 4: Toimintakulttuuri

4.5 Paikallisesti päätettävät asiat

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja laadukas oppimisen tuki edellyttävät yhteisopettajuutta ja yhteisöllistä toimintakulttuuria. Keskiössä on inklusion periaate, jolla turvataan jokaisen oppilaan oikeus osallisuuteen ja oppimiseen. Rehtorit johtavat koulun toimintakulttuurin kehittämistä niin, että kaikki koulun toimijat sitoutuvat oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toimeenpanoon ja kehittämiseen. Yhteisopettajuutta ja inklusiivista toimintakulttuuria tukevia rakenteita ja toimintamalleja kehitetään suunnitelmallisesti rehtorien johdolla. Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen toteuttamiseen varataan tarkoituksenmukaiset resurssit, joiden kohdentamisesta vastaavat koulun rehtorit. Lukuvuosisuunnitelmassa täsmennetään lukuvuosittain, mitkä ovat toimintakulttuurin kehittämisen painopisteet ja kuinka toimintakulttuurin kehittymistä arvioidaan.

Koulun yhteisöllisyyden rakentaminen ja kehittäminen on koko yhteisön asia. Oppilaat, huoltajat ja koulun henkilöstö toimivat yhdessä siten, että jokainen oppilas saa parhaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja oppia. Koulu rakentaa aloitteellisesti yhteistyötä huoltajien kanssa. Kodit saavat säännöllisesti tietoa siitä, miten ja mitä lapsi oppii koulussa ja miten oppimista arvioidaan, jotta huoltajat pystyvät arvostamaan lapsen oppimista ja tukemaan sitä.

Oppilaat ovat mukana luomassa toiminnan rakenteita ikätason mukaisesti. Oppilaan tulee kokea, että koulu on häntä varten. Koulussa annetaan tilaa lasten ja nuorten omille vaikuttamisen ja osallistumisen tavoille ja vahvistetaan oppilaan kokemusta siitä, että asioihin voi vaikuttaa.

Kielitietoinen toimintakulttuuri, opetus ja oppimisympäristöt

Kielitietoisessa koulussa ymmärretään ja tunnistetaan, että jokainen kouluyhteisön jäsen on monikielinen. Monikielisyys nähdään arvokkaana resurssina ja eri kielten käyttöä arvostetaan. Oppilaita ohjataan hyödyntämään kaikkia osaamiaan kieliä osana oppimista ja koulun arkea. Kouluyhteisön jäsenten kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta tuodaan esille oppimisympäristöissä, koulun tilaisuuksissa ja osana koulun jokapäiväistä arkea.

Kielitietoisessa opetuksessa ymmärretään, että lähes kaikki oppiminen tapahtuu kielen avulla. Jotta kieli toimisi tehokkaana sisältöjen oppimisen välineenä, sitä tulee tietoisesti ja tavoitteellisesti opettaa osana kaikkien oppiaineiden opetusta. Jokainen opettaja onkin myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja. Oppiaineen tietosisältöjen lisäksi opettajan tulee opettaa oppiaineelle tyypillistä sanastoa ja tekstikäytänteitä sekä ohjata oppilaita oppiaineelle tyypillisten tekstien tuottamisessa ja lukemisessa. Kielitietoisessa opetuksessa oppilaita ohjataan arkikielestä kohti tiedonalan kieltä. Tarvittaessa oppilaille tarjotaan opetuskielen tukiopetusta.

Kielitietoisen toimintakulttuurin kehittäminen

Opettajat arvioivat kielitietoista opetusta ja oppimisympäristöä lukuvuosittain. Itsearviointi tehdään yhteisopettajuustiimeissä. Arvioinnin pohjalta valitaan kehittämisen painopisteet seuraavalle lukuvuodelle. Nämä kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan ja niiden toteutumista arvioidaan osana lukuvuosisuunnitelman arviointia.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja opetuksen eheyttäminen

Opetuksen eheyttämistä toteutetaan järjestämällä monialaisia, pidempikestoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen sisältyy useamman oppiaineen oppisisältöjä. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamistapoja ovat mm. oppiaineiden integraatio, rinnastaminen eli saman teeman opiskelu useammassa eri oppiaineessa yhtä aikaa, jaksottaminen eli samaan teemaan liittyvien asioiden peräkkäinen opiskelu sekä toiminnalliset aktiviteetit, kuten teemapäivät, tapahtumat, kampanjat ja opintokäynnit osana opetusta. Opetus voidaan toteuttaa myös kokonaan eheyttynä.

Oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään kaksi pidempikestoista ja eheyttävää monialaista oppimiskokonaisuutta lukuvuodessa jokaisella vuosiluokalla. Tavoitteet, sisällöt ja toteuttamistavat täsmennetään lukuvuosisuunnitelmassa ja niiden toteutumista arvioidaan lukuvuosittain.

Luku 5: Opetuksen järjestämisen tapoja

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Hyvä ja turvallinen koulupäivä

Koulu on turvallinen paikka olla ja opiskella. Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa on työrauha ja jossa opiskelu sujuu esteettömästi. Työrauhaa edistetään monin keinoin, joista keskeisimpiä ovat opettajan antama ohjaus

ja palaute, kodin ja koulun yhteistyö sekä kaikkien yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Vastuu turvallisesta koulupäivästä on kaikkien koulupäivän toteuttamiseen osallistuvien yhteinen. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan ja turvallisuuden tunteen rakentumiselle. Työrauhan turvaamiseksi kouluissa on käytössä lainmukaiset suunnitelmat.

Yhteistyö

Kauniaisten peruskouluissa kantavana ajatuksena on luoda lapselle ja nuorelle yhtenäinen oppimispolku alkaen varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta perusopetukseen ja edelleen toiselle asteelle. Perusopetus on olennainen osa lapsen ja nuoren arkea. Koulussa ollessaan lapsi ja nuori kasvaa turvallisessa, yksilön erilaisia taitoja ja valmiuksia kehittävässä ilmapiirissä kohti aikuisuutta.

Koulutyö järjestetään siten, että sen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa ja koulutyönsä sekä ryhmänsä toiminnan suunnitteluun. Monipuolinen oppilastoiminta antaa oppilaille mahdollisuuden osallistua koulun päätöksentekoon ja vaikuttaa kouluyhteisön toimintaan.

Kodin ja koulun yhteistyöllä tuetaan ja edistetään oppilaan kasvua, hyvinvointia ja oppimista. Oppilas, opettaja ja huoltajat kokoontuvat vuosittain kolmikantakeskusteluun. Opettaja ja huoltaja kuulevat oppilasta ja käyvät vuoropuhelua oppilaalle tärkeistä koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Kolmikantakeskustelun lisäksi opettaja käy oppilaan kanssa erilaisia arviointikeskusteluja luvun 6 mukaisesti.

Kouluun kiinnittyminen

Kauniaisten peruskouluilla on käytössä erillinen kouluun kiinnittymisen toimintamalli, jonka mukaan seurataan oppilaiden poissaoloja ja tarvittaessa suunnitellaan yksilöllisiä toimenpiteitä kouluun kiinnittymisen tukemiseksi. Toimintamallissa määritellään eri toimijoiden vastuut kouluun kiinnittymistä edistävässä ja koulupoissaoloja ehkäisevässä työssä.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Kauniaisten peruskouluilla on käytössään erillinen ohje kasvatuskeskustelujen toteuttamisesta ja kurinpidollisten keinojen käytöstä.

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus perustuu oppilaan vahvuuksia hyödyntävään, tuen tarpeet huomioivaan ja yksilölliseen opetuksen suunnitteluun. Toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen toteuttaminen on kuvattu yksityiskohtaisemmin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5.4. Kauniaisten peruskouluissa toiminta-alueittain järjestettävä opetus toteutetaan vaativan tuen erityisluokassa.

Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain

Tavoitekokonaisuuksittain opiskelusta tehdään suunnitelma ja hallintopäätös, jolla oppilas voi poiketa vuosiluokkakohtaisista tavoitteista kyseisenä lukuvuonna. Oppilaan koulunkäynnin kokonaistilanne, opinnoissa eteneminen sekä tuen ja ohjauksen tarpeet arvioidaan ja suunnitelma tarkistetaan vähintään kerran lukuvuodessa. Oppilaan kanssa käydään jatkuvaa keskustelua hänen opintojensa etenemisestä. Edistymistä seurataan yhteistyössä huoltajien kanssa. Mikäli opiskelu ei edisty oppilaalle tehdyn suunnitelman mukaisesti, tulee asiasta keskustella viipymättä oppilaan kanssa ja olla yhteydessä huoltajiin keskustelua ja toimenpiteiden sopimista varten. Oppilaan opetuksesta vastaava opettaja laatii oppilaan suunnitelman suoritettavista tavoitekokonaisuuksista sekä vastaa oppilaan arvioinnista.

Yhdysluokkaopetus

Kauniaisten peruskouluissa opetusryhmien koko ei lähtökohtaisesti aseta tarvetta yhdysluokkaopetukselle. Erityisluokkaopetus järjestetään tarvittaessa yhdysluokkaopetuksena. Tällöin kukin vuosiluokka opiskelee kyseisen vuosiluokan tuntijaon mukaan.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Etäyhteyksiä hyödyntävässä opetuksessa on otettava huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Etäyhteyksillä tapahtuvaa opetusta annetaan vain poikkeustapauksissa, sen jälkeen, kun asiasta on tehty päätös moniammatillisessa tai monialaisessa tapaamisessa. Mikäli koulussa opiskellaan etäyhteyksiä hyödyntäen, koulu kuvaa opetuksen järjestämisen käytännöt ja sopii valvontavastuusta lukuvuosisuunnitelmassa. Jos etäyhteyksiä hyödyntävä opetus on osa oppilaskohtaista tukea, määritellään käytännöt ja vastuut oppilaskohtaisen tuen suunnitelmaan.

Konsultatiiviset opetuspalvelut

Espoon kaupungin Keinumäen koulu tarjoaa lakisääteistä konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua, joka kohdentuu oppilasta opettaville opettajille. Tavoitteena on vahvistaa opettajien osaamista, jotta oppilaan tarvitsema tuki voidaan toteuttaa oppilaan lähikoulussa. Konsultaation avulla edistetään ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen muotojen kehittämistä ja käyttämistä osana koulujen toimintakulttuuria ja rakenteita.

Konsultatiivinen palvelu voi olla etäyhteyksin tapahtuvaa konsultaatiota, jalkautuvaa työskentelyä tai verkostoyhteistyötä. Konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun käytöstä annetaan kouluille erillinen ohje.

Erikoissairaanhoidon potilaana olevan oppilaan opetus

Sairaalaopetusta voidaan antaa erikoissairaanhoidon piirissä olevalle oppilaalle, jonka hoito järjestetään avohoidossa lastenpsykiatrialla tai nuorisopsykiatrialla tai erikoissairaanhoidon osastohoidossa. Kauniaislaisten oppilaiden erikoissairaanhoidon järjestetään tavallisimmin Espoossa tai Helsingissä. Oikeus sairaalaopetukseen päättyy aina hoitosuhteen päättyessä, jolloin oppilas palaa omaan kouluunsa.

Hoitotiimi arvioi yhteistyössä huoltajien, oppilaan ja oppilaan oman koulun kanssa mahdollista hakeutumista sairaalakouluun. Sairaalakoulun oppilaspaikka voidaan myöntää, mikäli se on perusteltua oppilaan terveyden, pedagogisten erityistarpeiden ja erikoissairaanhoidon hoidollisten ja kuntoutuksellisten toimenpiteiden vuoksi. Kauniaisien suomenkielisen perusopetuksen avohoidon sairaalaopetuksen järjestää Espoon kaupungin Keinumäen koulu. Sinne haetaan erillisen, heidän laatimansa hakuohjeen mukaan.

Sairaalaopetuksessa painottuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus. Sairaalaopetuksessa keskeistä on kiinteä ja pitkäjänteinen moniammatillinen yhteistyö kodin, koulun ja erikoissairaanhoidon välillä.

Opetus sairaalakoulussa tapahtuu oppilaan yksilölliset tarpeet huomioiden hoitotavoitteiden suuntaisesti.

Sairaalaopetuksessa siirtymävaiheet tarkoittavat tilanteita, joissa oppilas on tulossa sairaalakouluun tai siirtymässä takaisin omaan kouluunsa tai uuteen kouluun. Siirtymävaiheessa sairaalakoulun ja oppilaan oman koulun yhteistyö on tiivistä. Oppilaalle laaditaan siirtymävaiheen suunnitelma aikatauluineen ja tukitoimineen yhdessä oppilaan tukiverkoston kanssa.

Perusopetuksen poikkeava järjestäminen

Jos oppilas haluaa näyttää osaamistaan tai aiemmin hankittuja taitoja, jotka vastaavat jonkin oppiaineen oppimäärää, on hänellä mahdollisuus suorittaa erityinen tutkinto. Näyttö aiemmin hankitusta osaamisesta on mahdollista antaa myös muulla tavoin. Arvioinnista vastaava opettaja sopii aiemmin hankitun osaamisen näyttötavoista oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa tapauskohtaisesti.

Opetus erityisissä tilanteissa

Oppilaan siirtyessä toisen opetuksen järjestäjän kouluun tai muuhun valtion oppilaitokseen tulee oppilaan opetuksesta vastaavan opettajan siirtää opetuksen järjestämistä koskevat välttämättömät tiedot vastaanottavalle koululle. Oppilaan palatessa takaisin kotikunnan kouluun, tulee oppilaan opetuksesta vastaavan opettajan varmistaa, että oppilaan opetuksen järjestämistä koskevat välttämättömät tiedot siirtyvät hänelle.

Luku 6: Arviointi

6.13 Paikallisesti päätettävät asiat

Arvioinnin yleiset periaatteet

Koulu vaikuttaa merkittävästi siihen, millaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijana ja ihmisenä. Arviointi ohjaa ja kannustaa oppilasta opiskelussa sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä, edistymistä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti.

Arviointi on jatkuvaa ja kokonaisvaltaista, ja se kohdistuu oppilaan oppimiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Oppimisen ja työskentelyn arviointi ovat oppiaineissa tehtävää arviointia.

Oppilas osoittaa osaamistaan ja edistymistään suhteessa omiin, itse asettamiinsa ja vuosiluokan tavoitteisiin monella tavalla. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä. Opettaja kokoaa tietoa oppilaiden edistymisestä oppimisen eri osa-alueilla ja erilaisissa oppimistilanteissa. Arviointi- ja näyttötilanteissa opettaja varmistaa, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä, ja järjestää tukea tarpeen mukaan.

Arviointia tapahtuu kaikissa koulun vuorovaikutustilanteissa. Oppimisen ilo ja onnistumisen kokemukset vahvistuvat saadun palautteen kautta. Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajien keskeisiä pedagogisia keinoja oppilaiden koko kehityksen ja oppimisen tukemisessa.

Arviointi on läpinäkyvää, oikeudenmukaista, ohjaavaa ja motivoivaa. Suuri osa arvioinnista on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta. Oppilaan ja opettajan yhteinen, vastavuoroinen sekä kunnioittava dialogi on perusta eettisesti kestäväälle arvioinnille. Arvioinnin avulla opettaja tukee ja ohjaa oppilasta myönteisellä tavalla ja kannustaa tätä opinnoissaan. Opettajat huolehtivat siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä tietoa edistymisestään ja osaamisestaan. Opintojen aikaista palautetta annetaan oppilaalle ja huoltajalle säännöllisesti ja riittävästi.

Arviointi tuottaa tietoa oppilaalle, huoltajalle ja opettajalle. Monipuolinen arviointi auttaa opettajaa kehittämään opetustaan oppilaan/ryhmän tarpeiden mukaisesti ja luo perustan eriyttämiselle. Laadukas opetus toteutuu arvioinnin kautta.

Itse- ja vertaisarviointi

Arvioinnissa edellytetään säännöllistä vuoropuhelua oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilaan itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittyminen on keskeinen osa arviointijärjestelmää. Opettaja ohjaa oppilaita havainnoimaan omaa työskentelyään ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta toisilleen ja opettajille.

Oppilaille annetaan tilaa ja aikaa oppimisen ja opintojen etenemisen pohdintaan. Opettaja ohjaa oppilaita niin yksilöinä kuin ryhmänä havainnoimaan oppimistaan ja sen edistymistä sekä näihin vaikuttavia tekijöitä.

Itsearviointi on olennainen osa oppimista. Itsearvioinnissa on kyse oppilaan oikeudesta oman oppimisensa omistajuuteen. Itsearviointitaitoja kehitetään erityisesti siten, että oppilaita autetaan tunnistamaan onnistumisiaan ja vahvuuksiaan koulutyössä sekä tulemaan tietoisiksi työlle soveltavista tavoitteista.

Yhdessä työskenneltäessä ryhmä asettaa tavoitteet yhteistoiminnallisesti. Ryhmä arvioi sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän työskentelyä. Ryhmän itsearvioinnin tulos on yhteinen näkemys oppimisesta.

Oppilaiden keskinäistä arviointikeskustelua eli vertaisarviointia käytetään paljon. Vertaisarviointi on yhteistoiminnallista. Se lisää kunkin oppilaan oman oppimisen ja arvioinnin ymmärtämistä sekä edistää vastuuta. Samalla opitaan antamaan ja saamaan rakentavaa palautetta. Oppimista edistävä palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimisen solmukohtia analysoivaa ja ratkovaa vuorovaikutusta.

Arvioinnista tiedottaminen oppilaille ja huoltajille

Arvioinnin toteuttaminen edellyttää selkeää ja riittävän yksityiskohtaista tiedottamista sekä koulussa että kotien kanssa. Perusopetuslain ja -asetuksen mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää: ohjata ja

kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää. Huoltaja tukee osaltaan lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä.

Arvioinnin periaatteet ja perusteet esitetään syyslukukauden alussa sekä oppilaille että huoltajille. Lisäksi oppilaat ja huoltajat saavat tietoa arvioinnista lukuvuoden aikana. Oppimisen, osaamisen ja työskentelyn arviointi perustuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin. Käyttäytymisen arviointi ei vaikuta oppiaineen arviointiin.

Arvioinnin tulee perustua ennalta määriteltyihin tavoitteisiin ja kriteereihin. Oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet esitetään oppilaille ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada tietää, mitä on tarkoitus oppia ja miten oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan säännöllisesti lukuvuoden aikana. Jos oppilaan suoriutumisesta herää huoli, huoltajaan ollaan yhteydessä hyvissä ajoin.

Formatiivinen arviointi

Arviointi ja siihen perustuva palautteen antaminen lukuvuoden aikana toteutetaan osana päivittäistä opetusta ja työskentelyä. Jatkuva arviointi on formatiivista arviointia, jonka menetelminä käytetään mm. henkilökohtaista palautetta, itse- ja vertaisarviointia ja evästyskeskusteluja.

Opintojen aikaisessa arvioinnissa tärkeää on myös oppilaiden toimijuutta kehittävä vertaisarviointi ja itsearviointi. Kauniaisten peruskoulussa oppilas tekee lukuvuoden aikana sanallista itsearviointia. Tätä toteutetaan kaikilla vuosiluokilla. Itsearviointien dokumentointi auttaa oppilasta rakentamaan kuvaa omasta oppimisestaan ja sen kehittymisestä. Alkuopetuksessa opettaja dokumentoi itsearvioinnin oppilaan kertoessa omasta oppimisestaan.

Evästyskeskustelut ja kolmikantakeskustelut

Jokainen oppilas käy arviointikeskusteluja opettajansa kanssa kaikilla vuosiluokilla. Evästysten toteuttamisessa hyödynnetään yhteisopettajuustiimien yhteistyötä. Arviointikeskustelu eli evästys on oppilaan henkilökohtaista ohjaamista ja vahvistaa oppilaan toimijuutta ja itsearviointitaitojen kehittymistä. Arviointikeskustelu on myös opettajalle yksi palautteen saamisen ja työn reflektoinnin paikka. Keskustelussa oppilas saa eväitä oman oppimisensa edistämiseen ja opettaja eväitä oman opetuksensa kehittämiseen ja suuntaamiseen. Arviointikeskustelujen lisäksi oppilas käy opettajan ja huoltajan kanssa vuosittain kolmikantakeskustelun, jonka tavoite on kuvattu luvussa 5.

Sanallisen arvion ja numeroarvosanan antaminen todistuksissa eri oppiaineissa

Perusopetusasetus velvoittaa antamaan kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle lukuvuositolistuksen, joka sisältää sanallisesti tai numeroin ilmaistut arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet.

Vuosiluokilla 1–3 arviointi on kokonaan sanallista. Vuosiluokilla 4–9 arviointi on numeerista. Alle kahden vuosiviikkotunnin laajuiset oppiaineet arvioidaan sanallisesti hyväksytty-merkinnällä.

Sanallisen arvioinnin asteikko vuosiluokilla 1–3:

- EH – Olet saavuttanut lukuvuoden tavoitteet erittäin hyvin.
- HYV – Olet saavuttanut lukuvuoden tavoitteet hyvin.
- MH – Olet saavuttanut lukuvuoden tavoitteet melko hyvin.
- OS – Olet saavuttanut lukuvuoden tavoitteet osittain.
- HYL – Tavoitteita ei ole saavutettu hyväksytysti.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt huomioidaan kunkin oppiaineen arvosanaa muodostettaessa. Oppiainekohtainen arviointi on suunniteltava ja sen on oltava oppilaiden tiedossa jo oppimiskokonaisuuden alkaessa. Monialaisista oppimiskokonaisuuksista ei anneta erillisiä sanallisia arvioita eikä arvosanoja todistukseen.

Rajatun oppimäärän mukaisesti opiskelevat oppilaat arvioidaan sanallisesti kaikilla vuosiluokilla. Perusopetuksen päättyessä he saavat kuitenkin todistukseen oppimäärän rajaamista kuvaavan arvosanan (5*).

Perusopetus jakautuu vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin kokonaisuuksiin. Vuosiluokkakokonaisuuksien siirtymävaiheiden arvioinnissa painotetaan tiettyjä ikätasoon kuuluvia erityispiirteitä. Nämä kuvataan tarkemmin opetussuunnitelman perusteissa sekä vuosiluokkakokonaisuuksissa (luvut 13–15). Päättöarvosanan muodostuminen kuvataan opetussuunnitelman perusteissa.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arviointi

Maahanmuuttajataustaisille ja vieraskielisille oppilaille on tarjottava sopivia, monipuolisia keinoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan siitä huolimatta, että heidän suomen kielen taitonsa olisivat puutteelliset. Kehittyvä suomen kielen taito ei saa muodostua esteeksi osaamisen näyttämisessä. Osaamisen osoittamisessa voidaan esimerkiksi hyödyntää muita oppilaan osaamia kieliä, apumateriaaleja (esim. sanastot) ja suullista täydentämistä. Opettajan tehtävä on arvioida, minkä verran oppilaan tulee hallita tiedonalan kieltä ja käsitteitä suomeksi. Opetuksen on oltava kielitietoista. Tarvittaessa tarjotaan opetuskielen tukiopetusta.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa korostuu jatkuva arviointi. Arvosana ei voi perustua pelkkään kokeiden keskiarvoon, vaan opettajan tulee

pyrkii muodostamaan kokonaiskuva oppilaan osaamisesta olemalla aktiivisesti vuorovaikutuksessa tämän kanssa.

Jos oppilaan äidinkieli on muu kuin suomi, voidaan hänen arvioinnissaan päättöarviointia lukuun ottamatta käyttää sanallista arviota, mikäli oppilaan osaamista oppiaineessa ei pystytä luotettavasti arvioimaan kehittyvän suomen kielen taidon vuoksi. Sanalliseen arviointiin on mahdollista myös palata, vaikka oppiaine olisi aiemmin arvioitu numerolla. Sanallisessa arvioinnissa käytetään asteikkoa hyväksytty - hylätty. Oppilaan tulee saada riittävä ja realistinen tieto osaamisestaan kaikilla vuosiluokilla riippumatta siitä, annetaanko arviointi numeerisesti vai sanallisesti.

Välitodistukset

Vuosiluokilla 1–6 välitodistukset korvataan evästys- ja arviointikeskusteluilla.

Vuosiluokilla 7–9 väliarviointikertoja on aineen laajuudesta riippuen 1–2 ja ne annetaan sähköisesti. Väliarviointia edeltää oppilaan kanssa käyty evästyskeskustelu, jossa opettajan kanssa sanallisesti avataan se, kuinka oppilas on tavoitteensa saavuttanut. Tämä sanallinen evästys täydentää numeroarvosanaa. Lukuvuosiarviointi annetaan paperitodistuksena.

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan vuosiluokilla 1–6 kevätlukukauden päättyessä. Vuosiluokilla 7–8 käyttäytymistä arvioidaan syys- ja kevätlukukauden päättyessä. Vuosiluokalla 9 käyttäytymistä arvioidaan vain syyslukukauden päättyessä. Syyslukukauden päättyessä oppilaiden kanssa käydään vuosiluokilla 7–9 myös käyttäytymisen evästyskeskustelut, joiden pohjana on oppilaiden itsearviointi käyttäytymisestään.

Käyttäytymisen arviointi vuosiluokilla 1–9 perustuu seuraaviin tavoitteisiin:

Yhdessä toimiminen:

- Oppilas käyttäytyy arvostavasti muita oppilaita, koulun aikuisia ja ympäristöä kohtaan.
- Oppilas noudattaa yhdessä sovittuja sääntöjä.
- Oppilas noudattaa oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteita.

Turvallinen ja välittävä yhteisö:

- Oppilas antaa itselleen ja muille työrauhan.
- Oppilas ylläpitää fyysisitä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta koulun kasvuyhteisössä.

- Oppilas ylläpitää myönteistä ja kannustavaa ilmapiiriä.

Käyttäytymisen arviointikriteerit luokka-asteilla 1–3:

- Oppilas toimii tavoitteiden mukaisesti sekä edistää yhteistä hyvää kouluyhteisössä.
- Oppilas toimii tavoitteiden mukaisesti.
- Oppilas toimii vaihtelevasti tavoitteiden mukaisesti.
- Oppilas toimii harvoin tavoitteiden mukaisesti.
- Oppilas ei toimi tavoitteiden mukaisesti.

Käyttäytymisen arvosanakriteerit luokka-asteilla 4–9:

- 10 – Oppilas toimii tavoitteiden mukaisesti sekä edistää yhteistä hyvää kouluyhteisössä.
- 9 – Oppilas toimii tavoitteiden mukaisesti sekä useimmiten edistää yhteistä hyvää kouluyhteisössä.
- 8 – Oppilas toimii tavoitteiden mukaisesti.
- 7 – Oppilas toimii useimmiten tavoitteiden mukaisesti.
- 6 – Oppilas toimii vaihtelevasti tavoitteiden mukaisesti.
- 5 – Oppilas toimii harvoin tavoitteiden mukaisesti.
- 4 – Oppilas ei toimi tavoitteiden mukaisesti.

Opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt

Kauniaisten peruskoulussa toimitaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden luvun 6.6 mukaisesti.

Valinnaisaineiden arviointi

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden arvosanan kustakin taito- ja taideaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa. Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien kokonaisuus ja sijoittuminen vuosiluokille 3-9 on kuvattu paikallisen opetussuunnitelman luvussa 13 ja Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen ja kielikylpyopetuksen tuntijaoissa.

Yhteisten taide- ja taitoaineiden päättöarviointi

Oppilaille annetaan päättötodistukseen tuleva arvosana eri taide- ja taitoaineissa joko vuosiluokalla 7, 8 tai 9 riippuen oppilaan omista valinnoista. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden arvosanan kustakin taito- ja taideaineesta päättötodistukseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta päättötodistukseen erillistä arvosanaa. Kunkin taide- ja taitoaineen osalta päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskeleman oppimäärän laajuus.

Valinnaiset aineet

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Kauniaisten peruskoulussa tarjotaan valinnaisia aineita vuosiluokilla 5, 6, 8 ja 9. Valinnaisia aineita voidaan tarjota kaikissa oppiaineissa.

Vuosiluokilla 5 valinnaiset aineet ovat 0,5 vuosiviikkotunnin laajuisia ja vuosiluokalla 6 yhden (1) vuosiviikkotunnin laajuisia. Ne arvioidaan sanallisesti ja todistukseen tulee joko hyväksytty- tai hylätty -merkintä.

Vuosiluokilla 8-9 valinnaisten aineiden laajuus on 1-4 vuosiviikkotuntia. Yhtenäisistä, vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista annetaan numeroarvosana ja alle kahden vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisten aineiden oppimääristä annetaan hyväksytty- tai hylätty-merkintä.

Valinnaisten aineiden päättöarviointi

Päättötodistuksen saamisen edellytyksenä on hyväksytty suoritus kaikista oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvista opinnoista. Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa syventävässä valinnaisessa aineessa vuosiluokilla 7-9 osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.

Erityinen tutkinto

Valtakunnallisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5.4.7 Perusopetuksen poikkeava järjestäminen kuvataan, missä tapauksissa oppilaalla on oikeus erityiseen tutkintoon.

Erityinen tutkinto järjestetään pääsääntöisesti kerran vuodessa, kevätlukukauden loppupuolella. Painavista syistä tutkinto voidaan järjestää myös muuna ajankohtana.

Oppilaan huoltaja sopii etukäteen koulun kanssa, millaisiin näyttöihin oppilaan arviointi perustuu. Näyttöjä voivat olla kokeiden lisäksi erilaiset tuotokset: tutkielmat, videot, oppimispäiväkirjat, portfolio jne. Opettaja voi tutkintotilanteessa käydä arvioivaa keskustelua oppilaan tuotoksista ja näin varmistaa oppilaan osaamisen.

Erityisen tutkinnon ottaa vastaan oppilaan lähikoulu tai oppilaan kotiopetuksen toteutumista valvova koulu. Mikäli oppilas haluaa suorittaa erityisen tutkinnon vieraassa kielessä, jota ei opeteta oppilaan omassa koulussa, oppilas ohjataan lähimpään

tarkoituksenmukaiseen kouluun, jossa kyseistä kieltä opetetaan. Erillisen tutkinnon ottaa tällöin vastaan kyseistä kieltä opettava opettaja.

Luku 7: Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

7.9 Paikallisesti päätettävät asiat

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut

Rehtorin vastuulla on koulutasoisten oppimisen tukeen liittyvien rakenteiden ja kokonaisuuden johtaminen. Tähän sisältyy resurssien kohdentaminen tarkoituksenmukaisesti. Rehtori vastaa oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen toteutumisesta, seurannasta, arvioinnista ja kehittämisestä. Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen periaatteet, toiminnan rakenteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut kuvataan lukuvuosisuunnitelmaan ja ne arvioidaan vuosittain osana lukuvuosisuunnitelman arviointia.

Rehtori huolehtii, että kouluun siirtyvän oppilaan osalta selvitetään opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot ja tarvittaessa suunnitellaan hänelle riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Rehtori huolehtii myös, että koulusta lähtevän oppilaan osalta opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot kootaan ja toimitetaan vastaanottavan oppilaitoksen rehtorille. Näissä siirtymävaiheissa tehdään yhteistyötä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö suunnitellaan ja arvioidaan lukuvuosittain siirtymävaiheen vuosikellon mukaisesti. Vuosikellossa kuvataan esi- ja alkuopetuksen yhteiset tapahtumat ja siirtymävaiheen yhteistyörakenteet, kuten tiedonsiirtoon liittyvät aikataulut ja käytänteet. Esiopetusvuoden aikana tehdään tiivistä ja suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja perusopetuksen välillä. Siirtymävaiheyhteistyön tavoitteena on, että lapsi saa jo esiopetuksen aikana kokemuksia koulumaailmasta tuttujen aikuisten ja lasten kanssa.

Vuosiluokkien 6 ja 7 välisessä siirtymävaiheessa opetuspisteiden henkilöstö tekee tiivistä yhteistyötä kuudennen luokan aikana sujuvan siirtymisen varmistamiseksi sekä eheään koulupolun kannalta olennaisten tietojen siirtämiseksi. Perusopetuksen päättävien oppilaiden osalta opetuksen kannalta välttämättömät tiedot siirretään siihen oppilaitokseen, jossa oppilas aloittaa opintonsa perusopetuksen jälkeen. Päättötodistuksen liitteeksi tulostetaan keskeiset oppilaan tuen asiakirjat. Nämä siirtymävaiheet ja niihin liittyvät aikataulut, käytänteet ja vastuut kuvataan siirtymävaiheen vuosikellossa.

Ryhmäkohtaisten tukitoimien järjestäminen

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja tarjotaan suunnitelmallisesti osana koulun perustoimintaa. Ryhmäkohtaiset tukimuodot eli yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä pyritään järjestämään niin, että mahdollisimman moni oppilas hyötyy niistä. Rehtori kohdentaa ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin varatut opetustunnit ryhmien tarpeiden mukaan. Ryhmäkohtaisen tuen suunnitelma kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan ja sen toteutumista arvioidaan osana lukuvuosisuunnitelman arviointia.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelussa voidaan hyödyntää esimerkiksi erityisopettajan ja suomi toisena kielenä -opettajan konsultaatiota. Kauniaisten peruskoulussa yleinen tukiopetus sekä opetuskielen tukiopetus järjestetään niin, että se tukee oppilaita koulun opetuskielen ja oppiainesisältöjen oppimisessa mahdollisimman tehokkaasti. Kaikilla oppilailla on oikeus saada opetuskielen tukiopetusta. Ryhmäkohtaisen tuen toteuttamistapoja voivat olla mm. yhteisopettajuus, samanaikaisopettajuus ja joustavat ryhmittelyt. Joustavissa ryhmittelyissä oppilaita voidaan jakaa tarkoituksenmukaisesti, joustaviin ja erikokoisiin ja kestoaltaan eri pituisiin opetusryhmiin. Näiden ryhmien kokoa ei ole rajattu. Oppilaita opettavat opettajat suunnittelevat joustavat ryhmittelyt rehtorin jakamien resurssien mukaan.

Oppilaskohtaisten tukitoimien järjestäminen

Oppilaskohtaisten tukitoimien arviointi aloitetaan, kun oppilasta opettavat opettajat toteavat, ettei ryhmäkohtainen tuki riitä. Arvioinnin ja suunnittelun vastuuhenkilönä on oppilaan luokanopettaja tai luokanohjaaja. Jos oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä on erityisluokka, vastuuhenkilö on erityisluokanopettaja. Oppilaskohtaisia tukitoimia koskeva suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Hallintopäätöksen valmistelu tehdään yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien kesken. Erityisopettaja ja/tai erityisluokanopettaja osallistuvat valmisteluun. Päätöksenteon yhteydessä oppilasta ja huoltajia kuullaan hallintolain mukaisesti. Opetuspäällikkö tekee hallintopäätöksen oppilaskohtaisista tukitoimista, ja hallintopäätös on voimassa toistaiseksi. Suunnitelma päivitetään vähintään kerran lukuvuodessa. Mikäli oppilaan tilanne ja tuen tarve muuttuvat, on tehtävä uusi tukea koskeva hallintopäätös. Tuen päätös tarkistetaan myös opetuksen järjestämispaikan muuttuessa.

Tukitoimia arvioitaessa ja suunniteltaessa tehdään tarpeen mukaan yhteistyötä opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelmassa on kuvattu opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja sen kehittämisen periaatteet.

Oppilaskohtaisen tuen pienryhmässä voi olla enintään 12 oppilasta, ja rehtori vastaa pienryhmien muodostamisesta. Pienryhmäopetusta annetaan säännöllisesti, esimerkiksi lukukauden tai lukuvuoden pituisissa jaksoissa.

Opiskeluhuoltopalveluiden sekä monialaisten yhteistyötahojen kanssa tehtävä yhteistyö

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvä moniammatillinen yhteistyö opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten kanssa ei ole oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista opiskeluhuoltoa vaan sitä ohjaa perusopetuslaki. Kukin opiskeluhuoltopalvelujen ammattilainen antaa oman alansa asiantuntemusta ja/tai asiakkuuden kautta syntynyttä asiantuntemustaan ja ymmärrystään oppilaan tilanteesta, kun on tarvittaessa ja pyydettyä mukana arvioimassa ja suunnittelemassa perusopetuslain mukaisia oppilaskohtaisia tukitoimia, jotka ovat

- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä
- erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus pienryhmässä
- erityisluokan opettajan antama opetus erityisluokassa
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet

Jos oppilaalla on olemassa olevia muita sosiaali- ja terveydenhuollon hoitokontakteja, näiden edustajia voi myös tarvittaessa pyytää mukaan oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointiin ja suunnitteluun.

Opiskeluhuollon kuraattori on sosiaalialan sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin asiantuntija. Kuraattori osallistuu tarvittaessa ja pyydettyä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun olosuhteiden, ihmissuhteiden, sosiaalisen vuorovaikutuksen ja hyvinvoinnin, käyttäytymisen, tunne-elämän ja elämänhallinnan näkökulmasta.

Opiskeluhuollon psykologi on lapsen ja nuoren psyykkisen hyvinvoinnin sekä oppimisen psykologian asiantuntija. Psykologi osallistuu tarvittaessa ja pyydettyä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppimisen, psyykkisen kehityksen, itsesäätelyn haasteiden ja mielenterveyden näkökulmasta.

Opiskeluhuollon psykologi ottaa pyydettyä ja tarvittaessa kantaa oppiaineen rajaamiseen sekä tarpeeseen vapauttaa oppilas tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Oppilas voidaan vapauttaa tilapäisesti oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä. Psykologilta voidaan lisäksi tarvittaessa kysyä, tarvitaanko oppilaan terveydellisistä syistä johtuen avustajapalvelua.

Kouluterveydenhoitaja on terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen asiantuntija. Terveystenhoitaja osallistuu tarvittaessa ja pyydettyä oppilaskohtaisten tukitoimien arviointiin ja suunnitteluun oppilaan terveydentilan ja toimintakyvyn näkökulmasta.

Koululääkäri on lasten ja nuorten fyysisen ja psyykkisen kasvun ja kehityksen sekä niiden pulmien lääketieteellinen asiantuntija. Terveystenhoitaja konsultoi lääkäriä, jos lääkärin asiantuntemusta oppilaskohtaisten tukitoimien arvioimiseksi ja suunnittelemiseksi tarvitaan. Koululääkäri ottaa pyydettyä ja tarvittaessa kantaa tarpeeseen vapauttaa oppilas tilapäisesti oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä. Koululääkäri ottaa myös pyydettyä ja tarvittaessa kantaa perusopetuksen järjestämiseen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite sekä avustajapalvelun tarpeeseen.

Perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poikkeaminen

Perusopetuksen oppimäärästä ja opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamista tulee hakea. Hakemukseen liitetään suunnitelma, joka perustuu oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointiin. Valmistelijana toimii luokanopettaja, luokanohjaaja tai erityisluokanopettaja. Valmistelussa on suositeltavaa tehdä moniammatillista yhteistyötä. Opetuspäällikkö tekee asiasta hallintopäätöksen. Oppilaalle ja huoltajalle on annettava tietoa siitä, miten oppimäärän rajaaminen vaikuttaa oppilaan jatko-opintokelpoisuuteen perusopetuksen jälkeen. Lisäksi on kerrottava, että päättötodistukseen tulee arvosanaksi 5* niistä oppiaineista, joissa oppimäärää on rajattu.

Oppiaineen oppimäärän suorittamisen tilapäisestä vapautuksesta terveydentilan perusteella (enintään 4 kk) päätetään aina erillisellä opetuspäällikön päätöksellä.

Opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain suunnitellaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Tästä laaditaan suunnitelma, joka perustuu oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointiin. Valmistelijana toimii luokanopettaja, luokanohjaaja tai erityisluokanopettaja. Oppilasta ja huoltajaa tulee kuulla ennen tavoitekokonaisuuksiin siirtymisestä tehtävää hallintopäätöstä.

Esiopetusta koskeva varhennetun oppivelvollisuuden prosessi on kuvattu esiopetuksen opetussuunnitelmassa. Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen valmistelussa tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kesken ja siinä hyödynnetään oppilaan tilanteesta laadittua asiantuntijalausuntoa tai muita monialaisen yhteistyön asiakirjoja.

Perusopetukseen siirryttäessä päätetään tapauskohtaisesti, kuuluuko varhennetun oppivelvollisuuden oppilas perusopetuksessa vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella annettavaan opetukseen. Tässä tapauksessa oppilaan vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite vaikuttaa oppimiskykyyn, kokonaiskehitykseen ja perusopetukselle säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. Vamma tarkoittaa esimerkiksi näkö- tai kuulovammaisuutta, kehitysvammaisuutta, vaikeita kehityshäiriöitä tai laaja-alaisia oppimisvaikeuksia. Sairaus tarkoittaa sellaista vakavaa sairautta, joka vaikuttaa oppilaan kognitiivisiin taitoihin ja toimintakykyyn ja laaja-

alaisesti oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin. Toimintakyvyn rajoite tarkoittaa päivittäiseen selviytymiseen, osallisuuteen ja hyvinvointiin laajasti vaikuttavia tekijöitä, jotka aiheuttavat oppilaalle osallisuuden esteitä tai laajoja avun ja tuen tarpeita opetukseen osallistumiseksi.

Oppilaan pitkäaikaissairaus, joka ei vaikuta hänen oppimiskykynsä, huomioidaan oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä. Esimerkiksi ryhmä- tai luokkakohtaisella koulunkäynninohjaajien työllä ja opetusryhmien muodostamisella voidaan tukea näitä oppilaita koulunkäynnissä ja opetukseen osallistumisessa.